

Værd at opleve

- 1 Fosdalen** er en af flere dybe dale eller kløfter, der skærer sig ned i Lien. I bunden af den frodige erosionskløft løber en lille bæk. Vandet kommer fra kilder i dalsiderne og fra væld i den øvre ende af dalen. Fosdalbækken løber med vekslende styrke året igennem, og er med til at gøre Fosdalen til et sted med fredfyldt atmosfære.
- 2 Vor Frue Kilde** udspringer ganske nær Lerup Kirke. Kilden er en gammel helligkilde, som gennem århundreder søgtes af syge på Jomfru Marias fødselsdag for at drikke det helbredende vand. .
- 3 Lien-skrænten** er Danmarks største indlands-skrænt og rejser sig mere end 60 meter over det flade forland, Underlien. Skrænten afmærker det sted, hvor havet i stenalderen gik til.
- 4 Underlien med parabelklitter.** Den flade kystslette mellem den tidligere kystskrånt og Jammerbugten er et cirka tre kilometer bredt landområde, som var Stenalderhavets havbund. Der er flere steder dannet mindre klitområder, og netop her ligger en af landets største parabelklitter.
- 5 Korsbakken.** Kæmpe bronzealderhøje ses overalt i området omkring Fosdalen. På Korsbakken ligger seks på rad, den højeste er Lerup Bavnehøj
- 6 Naturcenter Fosdalen.** Her er der spændende udstillinger og fortællinger om områdets dyr, planter og geologi, samt en naturskole.
- 7 Heder og oldtidsagre.** Rødland Hede er et af Danmarks mest velbevarede jernalderlandskaber. Her er den karakteristiske markstruktur fra jernalderen med firkanter delt med lave skelvolde synlig og formidlet med skilte.
- 8 Grundlovsmøder.** Fosdalen har hvert år siden 1893 været samlingspunkt for grundlovsmøder den 5. juni.
- 9 Nøddedalen** er en frodig skovklædt erosionskløft i den vestlige del af Lien. I april måned er Nøddedalen et farverigt skue med hvid anemone og de gule kødrivere i mængder, der er usædvanligt for egnen.

Velkommen til Fosdal og Langdal plantager

Fosdalen og dens omgivelser har været søgt af mennesker for sit helbredende vand i hvert fald siden tidlig middelalder. Måske er det fornemmelsen af at træde i forfædrenes fodspor, der giver området sin særlige stemning og fjører en ekstra dimension til naturens mangfoldighed og landskabets skønhed

Bevoksning Dale og kløfter er domineret af løvtræer. Plantagerne består især af frodige nåleskove med islet af løvtræer, men drives naturnært med sigte på større løvtræandel. Enkelte steder er der rester af gammelt, oprindeligt egekrat.

Dyreliv Ravnen yngler i plantagerne, mens nattergalen er et særkende for Fosdalen. På hederne i den lave vegetation findes hugorm og på andre solrige steder og i nærheden af vand eller fugtige områder findes skovfirbenet.

Der findes afmærkede vandreruter i både Fosdal og Langdal plantager. Nordsøstien og Hærvejen, der er henholdsvis international og national vandrerute, forløber gennem plantagerne. Den nationale cykelrute nr. 1 Vestkystruten går nordvest om plantagerne. Mountainbikeruter findes i Svinkløv Plantage.

På de fleste af skovenes p-pladser og på en del af de brede skovveje kan du færdes i kørestol. Det offentlige toilet ved kirkepladsen og Naturcentret har handicaptoilet

Hunde skal føres i snor. Der er hundeskov i Langdal Plantage. Her må hunden gå løs, hvis den er under kontrol.

Læs mere i den digitale naturguide til Fosdal og Langdal plantager på www.nst.dk/fosdalen
Se aktuelle arrangementer på www.udinaturen.dk

Miljø- og Fødevarerministeriet
Naturstyrelsen

www.naturstyrelsen.dk
Tlf. 72 54 30 00

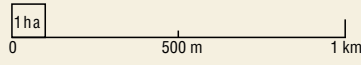
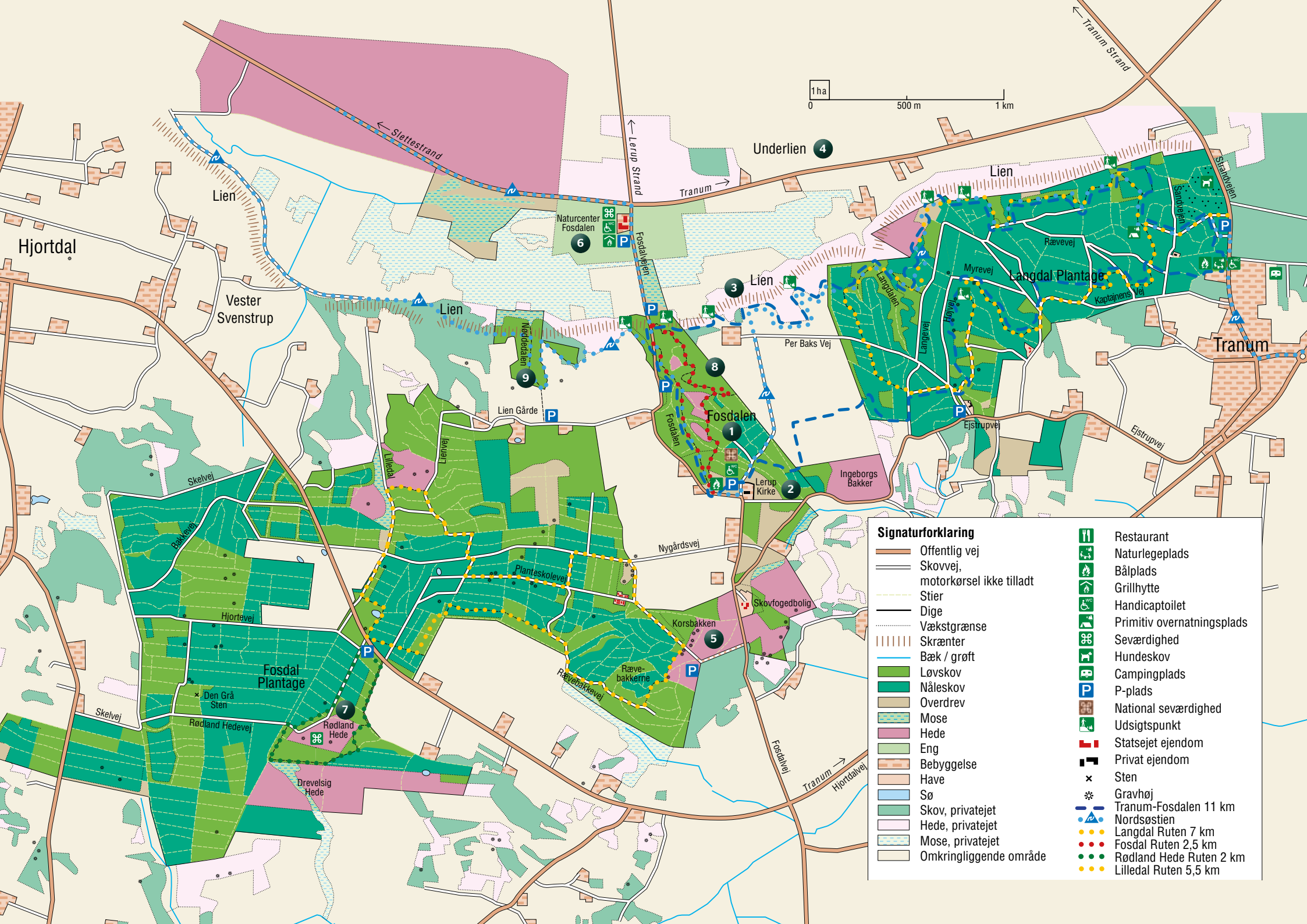
Fosdal og Langdal
plantager

Miljø- og Fødevarerministeriet
Naturstyrelsen

Fosdal og Langdal plantager

Signaturforklaring

	Offentlig vej		Restaurant
	Skovvej, motorkørsel ikke tilladt		Naturlegeplads
	Stier		Bålplads
	Dige		Grillhytte
	Vækstgrænse		Handicaptoliet
	Skrænter		Primitiv overnatningsplads
	Bæk / grøft		Seværdighed
	Løvskov		Hundeskov
	Nåleskov		Campingplads
	Overdrev		P-plads
	Mose		National seværdighed
	Hede		Udsigtspunkt
	Eng		Statsejet ejendom
	Bebyggelse		Privat ejendom
	Have		Sten
	Sø		Gravhøj
	Skov, privatejet		Tranum-Fosdalen 11 km
	Hede, privatejet		Nordsøstien
	Mose, privatejet		Langdal Ruten 7 km
	Omkringliggende område		Fosdal Ruten 2,5 km
			Rødland Hede Ruten 2 km
			Lilledal Ruten 5,5 km